

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Avrel. Avgvstini Confessionvm Libri X

Augustinus, Aurelius

Coloniae, 1646

Cap. VI. Vt Potitianus sibi & Alipio, vitam S. Antonii, ejusque lectione duos ex aula Cæsaris conversos, item monasteriorum greges recensuerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10120

CAP. VI.

Vt Potitianus sibi & Alipio, vitam S. Antonii, ejusque lectione duos ex aula Caesaris conversos, item monasteriorum greges recensuerit.

I. **E**T de vinculo quidem desiderii concubitus, quo arctissimo tenebar: & secularium negotiorum servitute, quemadmodum me exemeris, narrabo, & confitebor nomini tuo Domine, adjutor meus, & redemptor meus. Agebam solita crescente anxietudine, & quotidie suspirabam tibi. Frequentabam Ecclesiam tuam, quantum vacabat ab eis negociis, sub quorum pondere degebam. Mecum erat Alipius, ociofus ab opere jurisperitorum post assessoriam tertiam, expectans quibus iterum consilia venderet: sicut ego vendebam dicendi facultatem, & si qua docendo præstari potest. Nebridius autem amicitiam nostram ceperat, ut omnium nostrum familiarissimo. Verecundo Mediolanensi, & civi, & grammatico subdoceret, vehementer desideranti, & familiaritatis jure flagitanti, de numero nostro fidele adjutorium, quo indigebat nimis.

2. *b* Non itaque Nebridium cupiditas commodorum eò traxit, majora enim posses, si vellet de literis agere: sed officio benevolentiam, petitionem nostram contemnere noluit amicus dulcissimus & mitissimus. Agebat autem illud prudentissime, cavens innotescere personis, secundum hoc seculum majori-

goribus: devitans in eis omnem inquietudinem animi, quem volebat habere liberum; & quam multis posset horis feriatum, ad quarendum aliquid, vel legendum, vel audiendum de sapientia.

3. Quodam igitur die, non recolo causam, qua erat absens Nebridius, cum ecce ad nos domum venit, ad me & Alipium, Potitianus quidam civis noster, inquantum Afer, præclare in palatio militans, nescio quid à nobis volebat. Et confedimus, ut colloqueremur. Et forte supra mensam lusoriam, quæ ante nos erat attendit codicem, tulit, aperuit, invenit Apostolum Paulum inopinate sane; putaverat enim aliquid de libris, quorum professio me conterebat. Tum vero arridens, meque intuens gratulatorie, miratus est, quod eas, & solas præ oculis meis literas repente comperisset. Christianus quippe & fidelis erat, & sæpe tibi Deo nostro prosternebatur in Ecclesia, crebris & diuturnis orationibus. Cui ego cum indicassem illis me Scripturis curam maximam impendere, ortus est sermo ipso narrante, de Antonio Ægyptio monacho, cujus nomen excellenter clarebat apud servos tuos, nos autem usque in illam horam latebat. Quod ille ubi comperit, immoratus est in eo sermone, insinuans tantum virum ignorantibus & admirans eandem nostram ignorantiam.

4. Stupebamus autem audientes tam recenti memoria, & prope nostris temporibus testatissima mirabilia tui, in fide recta, Catholica Ecclesia. Omnes mirabamur, & nos, quia tam magna erant: & ille, quia in-
audita

audita nobis erant. Inde sermo ejus devolutus est ad monasteriorum greges, & mores suaveolentiæ tuæ, & ubera deserta cremi, quorum nos nihil sciebamus. Et *d* erat Monasterium Mediolani plenum bonis fratribus, extra urbis mœnia, sub Ambrosio nutritore, & non noveramus. Pertendebat ille, & loquebatur adhuc, & nos intenti tacebamus. Vnde incidit, ut diceret nescio quando, se & tres alios contubernales suos, nimirum apud Treviros, cum Imperator pomeridiano Circensium spectaculo teneretur, exisse deambulatum in hortos muris contiguos: atque illic, ut forte combinati spatiabantur, unum secum seorsum, & alios duos itidem seorsum, pariterque digressos, sed illos vagabundos, irruiſſe in quandam casam, ubi habitabant quidam servi tui *spiritu pauperes, qualium est regnum cœ-* Mat. 5. 3.
lorum; & invenisse ibi codicem, in quo scripta erat vita Antonii.

5. Quam legere cœpit unus eorum, & mirari, & accendi: & inter legendum meditari arripere talem vitam, & relicta militia seculari servire tibi. Erat autem ex eis, quos dicunt agentes in rebus. Tunc subito repletus amore sancto & sobrio pudore, iratus sibi conjecit oculos in amicum, & ait illi: Dic, quæso te, omnibus istis laboribus nostris quo ambimus pervenire? Quid quærimus? Cujus rei causa militamus? Major ne esse poterit spes nostra in palatio, quam ut amici Imperatoris simus? Et ibi, quid non fragile, plenumque periculis? Et per quot pericula pervenitur ad grandius periculum? Et quam
N diu

diu istud erit? Amicus autem Dei, si voluerō, Ecce nunc fio.

6. Dixit hoc, & turbidus parturitione novæ vitæ, reddidit oculos paginis, & legebat: & mutabatur intus, ubi tu videbas, & exuebatur mundo mens ejus, ut mox apparuit. Namque dum legit, & volvit fluctus cordis sui, infremuit aliquando & discrevit, decrevitque meliora; jamque tuus, ait amico suo: Ego jam abrumpi me ab illa spe nostra, & Deo servire statui, & hoc ex hora hac, in hoc loco aggredior: te si piget imitari, noli adversari. Respondit ille, adherere se socio tantæ mercedis tantæque militiæ. Et ambo jam tui, ædificabant turrim sumptu idoneo, relinquendi omnia sua, & sequendi te. Tunc Potitianus, & qui cum eo per alias horti partes deambulabant, quærentes eos, devenerunt in eundem locum, & inventes admonuerunt, ut redirent, quod jam declinasset dies. At illi narrato placito, & proposito suo, quoque modo in eis talis voluntas orta esset, atque firmata: petiverunt, ne sibi molesti essent, si adjungi recusarent. Isti autem nihilo mutati à pristinis, fleverunt se tamen, ut dicebat, atq; illis pie congratulati sunt, & commendaverunt se orationibus eorum, & trahentes cor in terra, abierunt in palatium. Illi autem affigentes cor cælo, manserunt in casa. Et ambo habebant sponfas, quæ posteaquam hoc audierunt dicaverunt etiam ipsæ virginitatem tibi. Narrabat hæc Potitianus.

NOTÆ.

- a Si qua docendo præstari potest) nam ut S. D. alibi ait, si desit ingenium, nec illa Rhetorica præcepta capiuntur, nec si magno labore inculcata, quantulacunque ex parte capiantur, profunt. Si vero acutum & fervens adsit ingenium, facilius adheret eloquentia legentibus & audientibus eloquentes, quam eloquentia præcepta sectantibus. Refert ibid. S. D. Ciceronis sententiam: hanc artem, n si quis cito possit, nunquam omnino posse perdiscere. 1. 4 de doct. Chr. c. 3. 1. de oratore.
- b Non itaque Nebridium) Ardentissimus Sapientiæ & veritatis indagator fuit Nebridius, eique studio tempus omne à negotiis vacuum dedit. Qui ut S. D. alibi ait, cum esset rerum obscurarum, ad doctrinam pietatis maxime pertinentium, diligentissimus & acerrimus inquisitor, valde oderat de quæstione magna responsionem brevem. Et quisquis hoc poposcisset, agerrime ferebat, eumque si ejus persona pateretur, vultu indignabundus & voce cohibebat: indignum reputans, qui talia quæreret, cum de re tanta, quam multa dici possent deberentve, nesciret. epist. 23.
- c De Antonio Ægyptio Monacho) qui nobili genere natus cum adolescens Ecclesiam ingressus ex Evangelio audivisset: si vis perfectus esse, vade & vende omnia, quæ habes &c. tanquam sibi dicta essent, omnibus relictis Christum nudum secutus est, & vitam solitariam professus. Ejus vitam scripsit S. Athanasius. Matt. 19. 21.
- d Erat monasterium Mediolani) in quo Iovinianus cū collegis impietatis, aliquamdiu delituit, sub nomine Catholico, & habitu pietatis. Sed sacrosanctum illud spectatæ disciplinæ, laudatæque observantiæ habitaculum, brevi instar maris expuit, hæc latentia ibi cadavera, ut ait Baron. A. C. 382.

V S V S.

7. Familiaritas & notitia magnatum, inquietudinem animi parit, & à studio Sapientiæ avocat: ideoque cum Nebridio aut omnino fugienda est, aut certe, quantum fieri potest, declinanda,

2. Qui cum S. Augustino in gravibus sceleribus diu jacuerunt, discant ab illo frequentare Ecclesias, & suspiria in suis orationibus ad Deum mittere, ut eruantur à desideriis malis & servitute seculi.
3. Habent aulici quoque documenta, quibus salutem in aula reperiant. I. exemplo Potitiani sæpe Deo prosternantur in Ecclesia, crebris & diuturnis orationibus. Nec putent à statu suo alienum, frequentare templa. II. Cum eodem Potitiano pia colloquia misceant: nec putent officii sui esse scurrilia, noxia, vana, falsa in medium adducere. III. Meminerint se in aulis & palatiis majus sperare nihil posse, quam ut amici principum sint, eorumque gratia ad opes & honores perveniant. Caveantque ne per multa pericula rerum temporalium, incidant in majus periculum salutis æternæ. IV. Quando in obsequiis principum, multas sæpe horas otiosi adstare, vel obambulare coguntur; salutare sibi negotium, ipsimet procurent lectione boni libelli, ut inde incitentur ad cor suum cælo affigendum.
4. Admirare gratiæ divinæ efficaciam, quæ duos hos magnates tam repente immutavit, & judicii divini profunditatem, secundum quod, placitum & propositum illorum audiens Potitianus, cum suis illos secutus non est. Multi eadem audiunt, & diversa faciunt.
5. Discite Sectarii Monasteria & vitæ Monasticæ professionem jam olim in Ecclesia viguisse, temporibus Antonii, Ambrosii, Augustini. Non est commentum hoc Pontificiorum.